د امام اعظمؒ وصیتونه

تالیف

مولانا عاشق الهی شهر بلندی

ژباړونکی

مولوی عبدالهادی (حماد)

Ketabton.com

احمد شاهی کتبخانه
کابل بازار کندهار
تلیفون :0700321479

د تعلیم الاسلام راډیو ویب پاڼې له خوا:
www.Taleemulislam-Radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تعلیم الاسلام راډیو ویب پاڼې له خوا :
www.Taleemulislam-Radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

دامام اعظم (رحمة الله علیه)
وصیتونه

مؤلف : مولانا عاشق الهي شهربلندي
ژباړونکی : مولوي عبدالهادي (حماد)

د تعلیم الاسلام راډیو ویب پاڼې له خوا :
www.Taleemulislam-Radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

دمرتب څوخبرې

الحمدلله رب العالمين ، والصلوة والسلام على سيدنااكرم الاولين والآخرين ، وعلى آله واصحابه هداة الحق وناصرى الدين المتين ، وعلى من اتبعهم باحسان الى يوم الدين وخذوا حذوهم فى استذكاراثارنبيه الامين ، اوصوا واستوصوا وتواصوا بالحق والصبرفى كل وقت وحين

دريښتنى ښکلااوواقعيت دسترواکمن په ګلورين نامه ددې ليکني اوترتيب څخه وړاندې څښتن تعالیٰ ﷻ ته اړبنده د په ګوته سوى بشريت د ځلانده اولوى امام حضرت امام ابوحنيفة (رحمة الله عليه) دغه وصيت دژباړې سره مل ليکلى وو چې ده مبارک ونوموتى عالم حضرت يوسف بن خالد سمتي (رحمة الله عليه) ته فرمايلى وو نوموړې ژباړه داصل ترڅنګ په (ماهنامه البلاغ کراچى) کښې ونشرته وسپارل سوه دغه وصيتونه زما مرشد سپېڅلي شيخ الحديث (بقية السلف حجة الخلف) مولانا محمد زکريا صاحب کاندهلوي ثم مهاجرمدني دامت برکاتهم العالية په خپل مجلس کښې تورى په توري واورول اوډير يې خوښ وګڼل بيايې په خپل شخصي لګښت دپنځوزرو دچاپ پريکړه وکړه ددې بهير سره مل پريکړه وسوه چې دامام ابوحنيفة (رحمة الله عليه) دوه نوروصيتونه چې ونورو شاګردانو ته يې فرمايلي دي هم نشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي دلته‌ون وروسته د (الاشباه والنظائر) نومي کتاب په پای کښي يو وصيت وموندل سو چي قاضی القضاة حضرت امام ابويوسف (رحمة الله عليه) ته يې فرمايلی دی خوله بده مرغه ددې ليکني ترلوستني وروسته ځينی ځايونه چاپي غلطياني مخي ته راغلي چي ځيني ځايونه يې دمسخي اوتحريف ويره وه بياهم ددوهمي نسخې لټه روانه ده ترداسي بريده چی په دوونورو کتابونو کښي چي په نامه د (مناقب امام اعظم رح) او(حسن التقاضی) هم پيدا سوه په نومړو دوونسخو کښي هم دصحت له پلوه پياوړي نسخه ترتيب سوه اودمحاورې سره وژباړل سوه دعاجزبنده په ذهن کښي يوخه راوړاندي سوه چي هغه دامام صاحب (رحمة الله عليه) دوصيت څخه چي خپل زوی ته يې کړی دی عبارت دی ددغه وصيت لټه يې پيل کړه چي په نتيجه کښي الحمدلله دغه نسخه هم پيداسوه . هم داډول په (مناقب امام اعظم رح) کښي دقاضی ابوعصمة ، نوح بن ابي مريم مروزي (رحمة الله عليه) په نامه يې هم يو وصيت ترنظر تيرسو چي په قضائی چارو پوری اړه لري يو بل وصيت چي امام صاحب (رحمة الله عليه) وخپلو مخورو شاګردانو ته فرمايلی دی هم لاسته راغلي عاجزبنده دغه ټول وصيتونه دمحاورې ترڅنګ وژباړل اودحضرت اقدس مرشدي دامت برکاته په حضور کښي يې وړاندي کړل حضرت والا دغه ټول وصيتونه ديو ټولګي په ډول دنشر او طبعي امر وکړی او د (وصايا امام اعظم) په نامه يې ونومول اوددغه پنځو وصيتونو لړۍ جاري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دکتونکو په لاسو کښي ترسترگو کيږي چي ترتيب يې په لاندي ډول دی

لومړی وصيت : دامام ابويوسف (رحمة الله عليه) په نامه دی .

دوهم وصيت : دامام يوسف بن خالد سمتي (رحمة الله عليه) په نامه دی .

دريم وصيت : دحماد بن ابي حنيفه (رحمة الله عليه) په نامه دی .

څلورم وصيت : دابوعصمة نوح بن ابي مريم (رحمة الله عليه) په نامه دی .

پنځم وصيت : دامام اعظم (رحمة الله عليه) دمخورو اومشهورو شاگردانو په نامه‌دی .

دامام اعظم (رحمة الله عليه) دځينو شاگردانو احوال :

حضرت امام ابويوسف (رحمة الله عليه)

حضرت امام ابويوسف (رحمة الله عليه) دامام صاحب (رحمة الله عليه) ترټولو مشهور شاگرد وو چي پر حديثو اوفقه شريفه باندي په پوره ډول برلاسی وو، حضرت امام احمدبن حنبل (رحمة الله عليه) هم دده دشاگردانو څخه دی ، اونوموړی (رحمة الله عليه) دامام ابويو سف (رحمة الله عليه) څخه تر درو کالو پوري زده کړي کړي دي ، امام ابويوسف (رحمة الله عليه) نه يوازی چي قاضي وو بلکي قاضی القضاة هم وو اوپه دغه لقب باندي دی مبارک ترټولو وړاندي مشهور سوی دی ، اودعباسي خليفگانو په لړ کښي يې د مهدی ، هادی ، اوهارون الرشيد دواکمنيو پرمهال دقضا چوپړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترسره کړی دی او دسنه هجري ۱۷۲ قمری څخه نیولی بیا دژوند دپای ترشیبو پوري قاضی وو .

امام ابویوسف (رحمة الله علیه) دامام اعظم (رحمة الله علیه) وخدمت ته اوولس کاله دپایبندی سره مل په مسلسل ډول حاضری ورکړی ده آن ترددې چي یو وخت یې زوی وفات سوی وو . بیاهم ده مبارک پدې موخه چي دامام اعظم (رحمة الله علیه) مجلس ځینی ناغه نسي دخپل زوی په دفن کښي اشتراک ونه کړی اودخپل زوی تکفین اوتجهیز یې ذوستانو ، قریبانو ، اوهمسایگانو ته پریښودی اوخپله دامام اعظم (رحمة الله علیه) په مجلس کښي حاضرسو ، حضرت امام ابوحنیفة (رحمة الله علیه) نه یوازي چي امام ابو یوسف (رحمة الله علیه) ته پوهه وربخښلی وه بلکي مالي مرستي یې هم ورسره کولی ، دداؤد بن رشید وینا ده چي وایي : که چیري دامام اعظم (رحمة الله علیه) یوازي امام ابویوسف (رحمة الله علیه) شاگرد وای بیاهم دده دویاړ لپاره دایو شاگرد بس وو ، اوکه دامام ابویوسف (رحمة الله علیه) علمي خبرو ته وکتل سي څرگندیږي چي نوموړی دپوهي دریاب دی اوپه لپو اوبه ځنیی اخستل کیږي ، حدیث ، فقه ، اوکلام ترټولو زیات دده په وړاندي وه ، یوځل امام ابویوسف (رحمة الله علیه) ناروغ وو دپوښتني په موخه امام اعظم (رحمة الله علیه) ورته تشریف راوړی دپوښتني څخه وروسته چي امام صاحب دباندي راووتی وي فرمایل : که چیری دغه ځوان وفات سي نودعلم لپاره لویه ضایعه ده ځکه چي دی پرمځکه ترټولو اوسیدونکو ستر عالم دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

علی بن صالح (رحمة الله علیه) چي به امام ابویوسف(رحمة الله علیه)څخه روایت کاوه نوده مبارک به امام ابویوسف (رحمة الله علیه) په افقه الفقهآء ، قاضی القضاة ، اوسیدالعلماء لقبونو سره یاداوه اوفرمایل به یې :

حدثنی افقه الفقهآء وقاضی القضاة وسیدالعلماء ،

حضرت امام ابویوسف (رحمة الله علیه)د سنه هجري قمري ۱۲۲ څخه بیا تر (۱۸۲) هجري قمري سنې پوري قاضي وو چي همدا دده دمړیني کال دی نوموړي په دې لویه مده کښې دستر عدل اوانصاف سره مل فیصلې کړي دي اوفرمایلي یې دي چي ما هیڅ دظلم فیصله نده کړي مګر یوځل چي دمؤاخذې څخه یې په ویره کښې یم هغه دا وه یوه ورځ یونصراني سړی په هارون الرشید باندي دعوه وکړه چي امیرالمؤمنین زما فلانکی جایداد قبضه کړی دی دغه دوسیه پیل سوه ما هارون الرشید ته وویل چي دغه سړی په تا دعوه کوي وایي تا دده مځکه قبضه کړي ده هارون الرشید په جواب کښې راته وویل چي دغه مځکه ماته دخپل نیکه منصورڅخه راپاته ده نصراني ته مي وویل چي دامیرالمؤمنین جواب خو دي واوریدی ته شاهدان لری ؟ نصراني په جواب کښې راته وویل شاهدان نسته مګر مدعی علیه دي قسم واخلي هارون الرشید ته مي وویل چي قسم اخستلای سی ؟هارون الرشید قسم واخستی اودوسیه خلاصه سوه نصراني ولاړی نو زه ددغه دوسیې په ویره کښې یم چي الله ﷻ ته مسئول نسم یوشاګرد ورته وویل اې استاذه ! پدې موضوع کښې دمؤاخذې ویره په چشی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښېي ده ؟ ده مبارک وفرمایل : دغه دوه کسان چي یو نصراني وو بل امیرالمؤمنین وو دمحاکمې پرمهال یوځای نه وه بلکي هارون الرشید پر یوممتاز ځای ناست وو اونصراني دنورو مدعیانو په څیر پر یو ساده ځای ناست وو (یعنی ماته ښکاروه چې هارون الرشید مې هم راکښېنته کړی وای دعامو مدعیانو په څیرمی درولی وای).

حضرت امام ابویوسف(رحمة الله علیه)لوی عابد وو ځکه دقضا دټولو بوختیاوو ترڅنګ یې هره ورځ دوه سوه رکعته نفل کول او په زیاته کچه یې روژې نیولی امام ابي یوسف (رحمة الله علیه)دنسب له پلوه دمدینې منورې دانصارو دکورنۍ سره اړه لري دده دنیکه نوم (سعد بن بحیر) صحابی ووچي (سعد بن حبته) هم ورته ویل سوي دي (حبته یې دمورنوم وو) نوموړي دتنکۍ ځوانۍ پرمهال دښه جنګیالي په توګه دخندق په غزا کښې ونډه واخستله رسول الله ﷺ چي کله دی ولیدی چي په پوره مېړانه یې جنګ کاوه نوبلنه یې ورکړه او ورته وې فرمایل : ځوانه ته څوک یې ؟ ده مبارک په جواب کښی ورته وویل زه سعد بن حبته یم حضور ﷺ ورته دعا وکړه چې الله ﷻ دي ستا نصیب مبارک کړي او دنژدې کیدو امر یې ورته وکړی کله چي ورته رانژدې سو مبارک ﷺ یې پرسر لاس ورتیر کړی (دغه حکایت الاستیعاب لیکلی دی).

حضرت امام ابویوسف (رحمة الله علیه) فرمائی : رسول الله ﷺ چي زما دنیکه پرسر لاس تیر کړی دی برکت یې تراوسه په کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته وفات سوی دی اواولادونه یې په کوفه کښې دژوند شپې صبا کوي په ډوی کښې یو ځلانده سهارابویوسف (رحمة الله علیه) وځلیدی چې تر ختیزه اولویدیزه پوري یې علم ورساوه دامام ابویوسف(رحمة الله علیه) دوفات نېټه (۱۸۲) هجري قمري ښودل سوی ده اودولادت نېټه یې ۱۱۳ سنه مشهوره سوی ده مگر شیخ محمد زاهد کوثري (رحمة الله علیه) فرمایلی دی : چې دده مبارک دولادت نېټه ۹۳ هجري قمري ده همدا روایت خیرل سوی اودتائید ورړدی.

حضرت یوسف بن خالد سمتی رحمة الله علیه)

حضرت یوسف بن خالدسمتي (رحمة الله تعالی علیه) دامام ابوحنیفة (رحمة الله علیه) د مشهورو شاگردانو څخه دی اصلی وطن یې بصره ده دامام اعظم(رحمة الله علیه)څخه دزده کړي اوخدمت په موخه دبصرې څخه کوفې ته راغلی وو د زده کړي وروسته یې د بیرته تللو هوډ وکړی خو امام اعظم(رحمة الله علیه)ورته وفرمایل : په تلو کښې بیړه مکوه زه تاته دتوښې په توگه څه نصیحتونه کوم ده مبارک وخت ورته بیل کړی امام اعظم(رحمة الله علیه)وصیتونه ورته وکړل چي په همدې رساله کښې راوړل سوی دي دغه وصیتونه دخپلو ځانگړتیاوو سره دعلماؤ اوطالبانو لپاره دځان ساتني وړدي.

دهدایې د مؤلف مشهور شاگرد علامه زرنوجی(رحمة الله علیه) په خپل کتاب (تعلیم المتعلم) کښې داسي لیکلي دي :

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينبغى لطالب العلم ان يحصل كتاب الوصية كتبها ابوحنيفه (رحمة الله عليه) ليوسف ابن خالد سمتى (رحمة الله عليه) عندالرجوع الى اهله ، وقد كان استاذنا شيخ الاسلام على بن ابى بكر (رحمة الله عليه) امرنى بكتابته عندالرجوع الى بلدى ولابد للمدرس والمفتى فى معاملات الناس منه .

ژباړه : هرزدکړی (طالب) ته ښایی چې هغه وصیت نامه لاس ته راوړي چې امام اعظم (رحمة الله علیه) ویوسف بن خالد (رحمة الله علیه) ته وکورته دتللو پرمهال کړی دي . زموږ استاذ شیخ الاسلام علی بن ابي بکر ماته وخپل ښارته دتللو پرمهال امروکړی چی دغه وصیت نامه ولیکم اودخلګو سره په روزنیز ژوندانه کښي دخلګو سره په معاملاتو ترسره کولو کښي ، ښوونکی (مدرس) اومذهبی پریکړه کوونکی (مفتی) ته دغه وصیت نامه اړینه ده .

حضرت یوسف بن خالد دامام شافعی (رحمة الله علیه) داستاذانو څخه دی اوامام شافعی (رحمة الله علیه) دده په اړه داسی فرمایی : رجلا من الخیار .

یعنی دی دغوره وګړو څخه دامت دی . دمحدث ابن ماجة څخه روایت دی چې یوسف خالد ته لدې امله سمتی ویل سوی دی چی سمتی وسمت ته منسوب دی اوسمت طرف (څانګه) ته ویل کیږی اودی هم دښکلی لوری څښتن اودښکلو اخلاقو څښتن وو .

نوموړي په سنه ۱۷۹ هجري قمري کي ددې فانی نړۍ څخه مخه ښه کړی ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حماد بن ابی حنیفه (رحمة الله تعالی علیهما)

حضرت حماد بن ابي حنيفة(رحمة الله تعالى عليهما) دامام ابوحنيفة (رحمة الله عليه) يوازنى زوى دى چي دخپل سپېڅلي پلار څخه يې دفقه زده کړي کړي دي اوپه پوره پيمانه دسپېڅلتيا اوتقوى سره مل وو او ترېو وخته په کوفه کښى قاضى هم وو .

حضرت ابوعصمه نوح بن ابی مریم (رحمة الله تعالی علیه)

حضرت نوح بن ابى مريم هم دامام ابوحنيفة (رحمة الله عليه) دمخورو شاګردانو څخه وو چي دمرو نومي ځاى اوسيدونکى وو او ابوعصمه يې دکنيت نوم وو او دالجامع په لقب سره يادسوى دى . امام ابوحنيفة(رحمة الله عليه) تل په قضائى مسائلو کښى پوښتنى . يوه ورځ امام اعظم (رحمة الله عليه) ورته وفرمايل هرو مرو به ته دقضا دروازه وټکوي همداسي وسوه په خپل وطن کښي قاضى سو امام اعظم (رحمة الله عليه) ده مبارک ته ځيني وصيتونه چي دقضا اړوند وه دخط په واسطه وليږل چي پدې رساله کښي راوړل سوى دي . حضرت نوح بن ابي مريم ته دعلومو دجمعي له امله جامع العلوم ويل سوى دى . نوموړي څلور مجلسونه درلودل چي لومړى مجلس يې دحديثو وو ، دوهم مجلس يې دامام اعظم (رحمة الله عليه) دارشاداتو بيانول وو ، دريم مجلس يې دنحو وو ، اوڅلورم مجلس يې دشعر اوادب په اړه وو . ده مبارک دامام اعظم (رحمة الله عليه)ترڅنګ دقاضي ابن ابى ليلى څخه هم زده کړي کړي وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم وصیت چي پدې کتاب کښې راوړل سوی دی دامام اعظم (رحمة الله علیه) دمشهورو شاگردانو په نامه دی چي روایت کوونکی یې امام یوسف(رحمة الله علیه) دی اوفرمایي : په یوه بارانی ورځ کښي موږ څو ملگري دامام اعظم(رحمة الله علیه) وخدمت ته حاضرسو چي زموږ په ډله کښي داؤد طائی رح، عافیة اودی رح ، قاسم بن معن مسعودی رح ، حفص بن غیاث نخعی رح ، وکیع بن الجراح رح ، مالک بن مغول رح ، زفربن هزیل(رحمة الله علیهم) موجود وه امام اعظم(رحمة الله علیه) زموږ لوري ته متوجه سو او وی فرمایل : انتم مسار قلبی الخ .

دغه وصیت ددې تولگی په آخر کښی راوړل سوی دی دنوموړو وصیتو دروښانتیا په موخه عاجز بنده ځینی ځایونه ځینی ویناوی دقوسو یه منځ کښي راوړي دي اودخپل لوری یې په وریښموباندی ټاټ (کم قیمته رخت) پیوند کړی دی له دې امله چي عام خلگ دلفظ دظاهري بڼي څخه غلطه افاده ونه کړی .

الله ﷻ ته دعاکوم چي دغه چوپړ دقبولیت په لورونه ونازوي او دحضرت اقدس مرشدي دامت برکاتهم سایه پرخلگوباندي تر ډیره وخته ودانه ولری .

انه سمیع قریب ولدعاء مجیب و صلی الله تعالی خیر خلقه سیدناومولانا محمد وآله واصحابه اجمعین

المدینه المنوره دصفري لومړی سنه ۱۳۹۹وانا العبد المحتاج الي رحمة الله محمد عاشق الهي بلندشهري عفي الله عنه وعافاه وجعل اخرته خیرا من اولاه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پیل

دامام ابوحنیفة رحمة الله علیه وصیت خپل شاگرد ابویوسف (رحمة الله علیه) ته

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَـٰنِ ٱلرَّحِیمِ ﴿١﴾

نحمده ونصلی علی رسوله الکریم

لومړی : دحضرت امام ابوحنیفة (رحمة الله علیه) څخه روایت سوی دی چي ده مبارک (خپل شاگرد) ابویوسف (رحمة الله علیه) ته (هغه وخت) وصیت وکړی چي دابویوسف (رحمة الله علیه) له لوری څخه ده مبارک ته پوهه ، نیک اخلاق اوبرلاسی پرعلم باندی ښکاره سوه او وي فرمایل : اي یعقوبه ! (۱) درنښت دپاچا کوه مقام يې لوړ گڼه اوپه حضور کښی يې ددرواغ ویلو څخه ځان ژغوره. (باچاته) ته په هر وخت اوهر مهال مه ورځه ترڅو چي يې دیو علمی اړتیا لپاره بلنه نوی درکړی (د باچا دډیرتگ څخه لاس پرسر سه) ځکه که دی بوختیا ورسره ډیره سی بې عزتي دي کوي اومقا م دي دده په وړاندی راټیټیږی داسي ورسره واوسیږه لکه داوره سره چي اوسیږي گټه ځني اخله اولیری ځني اوسه مه ورنژدي کیږه ځکه تا سوځي اوتاوان ځني اخلی ځکه پاچا چي دکوم عزت لټه ځان لره کوي نورو ته يې نکوي .

---

(۱) یعقوب دابویوسف (رحمة الله علیه) نوم دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم : دپاچا په وړاندي دډیرو خبرو کولو څخه ځان وژغوره ځکه چي دی ستا ویناوی ځیرې ددې لپاره چي اندیوالانو ته ړښيي چي دی تر تا پوه دی ستا غلطیانی په ګوته کوي چي دخپل قوم په سترګو کښي دي ټیټ وښيي .

څلورم : کله چي پاچا ته ورځي دځان ددرنښت تر څنګ دنورو درنښت هم وپیژنه .

پنځم : پاچاته پر داسي مهال مه ورځه چي په وړاندی یې داسي پوهان ناست وي چي تا نه پیژني ځکه که (دپوهي په ډګر کښي تردوی) ټیټ یې ښایی چي تا وځوروی او که په پوهه کښي تردوی پیاوړی یې ښایی چي (په خبروکي) تا ټیټ کړي اوله دې امله دپاچا دسترګو وغورځی .

شپږم : کله چي پاچا د دولتي کارونو څخه (دیوکار) وړاندیز درته وکړي ترهغه بریده یې مه قبلوه ترڅو ستا ، ستا دمذهب او ستا دمسلک قضا رضا نه وي پکښي نغښتي ددې لپاره چي په دولتي چارو کښي دپردیو دمذهب وکړني ته اړنسي.

اووم : دپاچا ددوستانو اواندیوالانو سره اړیکي مه لره بلکي یوازی ده ته نژدې کیږه .

اتم : دپاچا داندیوالانو څخه لیري اوسه چي مرتبه او درنښت دي دتل لپاره پاته سي .

نهم : دعامو خلګو په وړاندي خبري مه کوه ترڅو چي یې پوښتنه نوي درڅخه کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم : (دعامو خلگوسره) په دنيوي چارو اوتجارت کښي دخبرو کولو څخه ځان وساته دهغه خبرو پرته چي په پوهه (علم) پوري اړه لري ددې لپاره چي پوه نسي چي ستا مينه دمال سره ده ځکه دوی پرتا بد گمان کوي اوپدې باور کوي چي ستا مينه درشوت اخيستلو سره ده اودې لوري ته لاس خلاصوې .

يوو لسم : دعامو خلگو په وړاندي لويه لووړه خندامکوه.

دولسم :دبازار دډيرتللو څخه ډډه وکړه .

ديارلسم : (دځوانو) لغړزنو هلکوانوسره خبري مکوه ځکه چي فتنه ده(يعنی دگناه کولو ويره ده) دوړو کوچنيانو سره خبري کول اوپر سرلاس ورتېرول پروانلري .

څوارلسم : دبې علمه سپين ږيرو سره دلاري په منځ کښي مه ځه ځکه که دلاري په اوږدو کښي دوی مخکي کړي ته وروسته سي دعلم بې عزتي دي کيږي اوکه ته مخکي سي ستا تاوان دي (ځکه رسول اللهﷺ دسپين ږيرو عزت لازم بللی دی) او فرمايي : څوک چي زموږ دمشرانو احترام نکوي اوپرماشومانو مو رحم نکوي زموږ دډلي څخه ندی .

پنځلسم : پرلارو باندي (دناسمو خلگوپه څير) مه کښينه که دي (دکوردناستي پرته) اړتيا ورته پيداسوه نو په مسجد کښي کښينه .

شپاړسم : پردوکانونو باندي مه کښينه .

اولسم : په بازارو اومسجدو کښي خوراک مه کوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتلسم : پرلارو باندی دخیرات شربتان مه چیښه اومه ئی دلاسو څخه دخیرات ورکوونکو چیښه .

نولسم : گران قیمته جامی ، دښکلا شیان اوورېښم مه استعمالوه ځکه چي پایلي يې کبر اولويي ده .

شلم : په خپل کور کي دخپلي میرمني سره دارتیا پرته خبري مه کوه مگر دارتیا په پیمانه يې کوه .

یوویشتم : دمیرمنی سره ډيري لوبي اولاس وروړل مکوه .

دوه ویشتم : دخپلي میرمني سره نژدېکت مه کوه مگر هغه وخت چي دالله ﷻ ذکروکړي اودخیر لپه پکښي وکړي .

درويشتم : دخپلي میرمني په وړاندي دپردیو ښځو او مینځیانو خبري مکوه ځکه چي پداسي صورت کښي داپه خبرو کښی ازادي ترلاسه کوي ښايي چي ته دنورو ښځوخبري وکړي دابه دپردیو نارینوو خبري درته وکړي (چي ډيره بده خبره ده)

څلورويشتم : ددا سي ښځي سره واده مکوه چي کونډه وي پلار یا مور ولري (یادزاړه مېړه څخه) زوی یا لور ولري مگر په دې شرط سره چي دقريبانو پرته به څوک نه ورته راځي ځکه که ښځه شتمنه وي دپلار دبلني پرمهال ادعاء کوي چي ټوله شته ددې دي اومېړه ته يې دخواست په ډول ورکړي دي .

پنځویشتم : دوس تربريده دخوابښي اوخسر کورته مه ورځه (یعني دشرعي عذر پرته) .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږویشتم : دخوانبي اوخسر په کور کښي میلمستیا ته زړه مه ښه کوه ځکه چي مال درڅخه اخلي اوطمعه یې درته ډیرېږي .

اوه ویشتم : دداسي ښځي دواده کولو څخه ډډه وکړه چي زامن اولوني دزاړه میړه څخه ولري ځکه دا خپل مالونه دهغه اولادو لپاره ذخیره کوي اوستا دمالوڅخه یې غلاکوي دوی ته یې ورکوي ځکه زوی تر تا ورته محبوب دی .

اتویشتم : دوې میرمني (ماینې) په یوه سرای کښي مه سره یوځای کوه

نهه ویشتم : ترهغه وخته واده مکوه ترڅو چي دي باور نوی راغلی چي دواده ټولي اړتیاوي پوره کولای سم .

دیرشم : لومړی دعلم لټه کوه بیا حلال مال سره یوځای کړه په دریم قدم کښي په واده کولو بوخت سه ځکه که دمال په لټه بوخت سي دمینځو او مریانو رانیولو ته دي رابولی اوپه دنیا دي مشغوله کوي تر زده کړي وړاندي واده مکوه ځکه چي وخت دي ضائع کیږي اولادونه دي ډیریږي او داړتیا دپوره کولو لپاره یې اړکیږي په نتیجه کښي علم او مال دواړه درڅخه پاتیږي .

یودیرشم : دځوانۍ په پیل کښي په علم بوخت سه چي زړه دي دنورو بوختیاوو څخه خلاص وي بیا دمال دیوځای کولو لټه کوه ځکه ډیرشغل دمال ، اولاد زړه پراګنده کوي کله چي دي مال جمعه کړی نو واده وکړه اوداسي ژوند ورسره وکړه لکه چي می درته وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوديرشم : دالله ﷻ ځخه ويره ، دامانت اداكول اونصيحت عامواوخاصو ته كول پرتا لازم دي.

درودېرشم : دخلګو درنښت تر ښو مه لاندي كوه بلكي درنښت يې كوه ډېره ګذاره مه ورسره كوه كه دوى ګذاره كول غواړي نودينې مسائلى ورته بيانوه ترداسي بريده كه څوك دعلم څښتن وي اوپه علم بوخت وي اوكه دعلم څښتن نوي (يعنى دعلم سره مينه نه لرى) ځان درڅخه ژغوري.

څلورديرشم : وعامو خلګو ته (بي علمو خلګو ته)د دين داصولو دبيانولو څخه ځان وساته چي په علم كلام پوري اړه لرى ځكه دوى داسي ډله ده چي ستا تقليد كوي اوپه دي اصولو سره مشغوله كيږي (پايلي يې بدي دي) .

پنځمه ديرشم : كه څوك ديومسئلې پوښتنه درڅخه وكړي نودومري جواب ور كوه چي سوال يې درڅخه كړى وي نورڅه په جواب كي مه ورسره زياته وه ځكه جواب ځني وركيږي .

شپږديرشم : كه لس كاله دكار اوكسب څخه بې برخي سي (دنادارۍ له امله) دعلم څخه مخ مه اړوه ځكه كه دي مخ واړوى دنادارۍ سره به مل سي ځكه الله ﷻ فرمايي : چا كه زما دذكرڅخه مخ واړوى بېشكه دتنګ ژوندڅښتن به سي .

اووه ديرشم : څوك چي ستا څخه پوهه ترلاسه كوي داسي يې ګڼه لكه ستا زوى يا اولاد چي وي پدې موخه چي مينه يې دعلم سره زياته سى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دیرشم : دعامواوښاري خلگوځخه که څوک ستا سره اختلاف کول غواړی (یعنی په مذهبي چارو کښي دلائل ویل غواړي) نو ته اختلاف مه ورسره کوه ځکه چي ددوی سره اختلاف کول ستا دمخ اوبه بیایي (یعنی بې عزته کوي دي). اختلاف کول ستا دمخ اوبه بیایي (یعنی بې عزته کوي دي).

نهه دیرشم : دحق په ویلو کښي دچا دجاه اوجلال پروا مه کوه که څه هم پاچا وي .

څلویښتم : خپل ځان پدې مه راضي کوه چي ترنورو کم عبادت وکړي (یعني ترعاموخلگوډیرعبادت کوه) ځکه چي عام خلگ ستا برلاسی پرعبادت نه وینی ترهغه عبادت چی دوی یې کوي نوپرتا باندي دبدي اود لږمینی دعبادت سره باورکوي اوپردې عقیده وي چي ستا علم تاته گټه اوفائده نده کړي مگرهغه گټه چي دوی ته دي رسولي ده ددوی دجهل په اړه.

یوڅلویښتم : کله چي یوښارته ورسي په دې ښار کښي نور علماء موجود وي نودځان لپاره لوړ مقام مه لټوه بلکي داسی واوسه لکه یوددوی څخه ددې لپاره چي دوی پوه سي چي ستا مقصد ددوی عزت لمنځه وړل ندي که داسي ونه کړي دوی به په اتفاقی ډول درباندي راجمعه سي او ستا کړنلاره به بدنامه کړي اوعام خلگ به هم درباندی راووزي اوتیز،تیزبه درته گوري (په پایله کښی به بې ځایه اوبې فائدې بدنامه سی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوڅلوېښتم : (دعلماؤ په شتون کښې) فتوی مه ورکوه که څه هم دفتوی طلب درڅخه وکړي (دعلماؤ سره) علمي مقابله (رد قدح) مکوه.

دروڅلوېښتم : ددوی په وړاندي هیڅ مه وایه ترڅو چي یوښکاره دلیل نوي درسره.

څلورڅلوېښتم : ددوی پراستاذانو باندي بد مه وایه ځکه الله ﷻ فرمایي : تاسو ښکنځل مه کوی هغه کسانو ته چي دالله ﷻ پرته بل چاته عبادت کوی نودوی به هم الله ﷻ ته ښکنځل کوي تیری به وکړی د ناپوهی له امله.

پنځه څلوېښتم : دخلگوسره پرحذراوسه (یعني په راکړه ورکړه کښې دهوکه مه ورسره کوه بلکې محتاط ورسره اوسه) .

شپږڅلوېښتم : دالله ﷻ سره په پټه داسي اوسه (یعنی عبادت کوه) لکه په ښکاره چي یې کوی (یعنی دخلگوپه وړاندي) دعلم هیڅ کارصیح نه دی ترڅوچي باطن یې دظاهر سره برابرنوي .

اووه څلوېښتم : که پاچا یوکار درته وسپاری، چي ته یې وړتیا لري ترڅو چی دي باورنوی راغلی که یې زه قبول نه کړم زما پرته یې یو بل (نااهله) څوک قبلوي خلگوته تاوان رسوي اوپدې پوه سي چي دغه سپارل زما دعلم لکبله دی .

اته څلوېښتم : دمناظرې په مجلس کښې (چي شرعا روا نه وي) دویري اومرعوبیت سره مل خبري مه کوه ځکه داسي خبري دزړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخبروپه ښکاره کولو کښې نقص پیداکوي اود ژبې بندیز پیداکوی.

نهه ځلویښتم: دډیرې خنداکولو څخه ځان وژغوره ځکه چې ډیره خندا زړه وژنی.

پنځوسم: دښځوسره ډیرې خبرې اوناسته اوولاړه مه کوه ځکه زړه وژنی.

یوپنځوسم: په ارامتیا اوسکون سره رفتارکوه په کارونوکښې تلوارمکوه.

دوپنځوسم: که څوک دشا دخوا نعره درپسې وکړي جواب مه ورکوه ځکه په حیوانانو پسې دشا دخوا رږغ کیږي.

دروپنځوسم: کله چې خبرې کوې (په خبروکې) ډېرې نارې مه وهه اوازمه پورته کوه.

څلورپنځوسم: دځان لپاره ارامتیا اولږښوریدل عادت وګرځوه ددې لپاره چې دخلګوپه وړاندې دې دپوهې مقام څرګندسي.

پنځه پنځوسم: دخلګوپه منځ کښې دالله ﷻ ذکرډېر کوه ددې لپاره چې خلګ ستا څخه ذکر ازده کړي.

شپږ پنځوسم: دځان لپاره یو(ځانګړی) ورد (ذکر) وټاکه چې قرآن پکښې لولی دالله ﷻ ذکرپکښې کوې اوشکروایې پرهغه څه باندی چې دصبربلنه یې درکړی ده اونعمتونه یې در کړي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه پنځوسم : دځان لپاره په هره میاشت کښي خاصی ورځي وټاکه چي روژه پکښي ونیسي ترڅوخلګ (په روژه نیولو کښي) ستا تقلید وکړي په هغه عبادت مه راضي کیږه (یعنی بسنه مه کوه) کوم چي عام خلګ په راضي وي (یعني ترعامو خلګوعبادت ډیر کوه).

اته پنځوسم : دځان ساتنه کوه (په دې موخه چي بي ګټی کارونه اوګناه درڅخه ونسي اودنورو ساتنه کوه چي ستا ددنیا اوآخرت (کارونه ووینی) ستا دعلم څخه ګټه واخلي.

نهه پنځوسم : خپله (په بازار کښي) رانیول اوخرڅول مه کوه بلکي یوداسي څوک وټاکه چي ستا کارونه په ښه توګه تر سره کړي اوپرتا باندي اعتماد وي.

شپیتم : ددنیا په ټولو چاروکښي چي ته پکښی راشکیل یې داډه مه اوسه (یعنی دافکرمه کوه چي زما ټولي کړني ریښتنی دي (ځکه دنفس اوشیطان ویره سته) بیشکه الله ﷻ دټولو شیانوپوښتنه کوي

یوشپیتم : لغړزني مریان مه رانیسه.

دوشپیتم : که څه هم دپاچا سره نژدې اړیکی ولری (خوخلګوته) یې مه ښیه چي زه دپاچاسره نژدې اړیکي لرم ځکه چي بیا خپل کارونه ستا دغاړي کوي نوکه چیري یې کارونه ورپوره کړي سپکاوی دي کوي که یې ورپوره نکړي عیب داره کوي دي.

تعلیم الاسلام ویب پاڼه :
www.taleemulislam-radio.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروشپيتم : ځان دعامومسلمانانو په څېرګڼه مګرپه خپل مسلک کښې چې دعلم څخه عبارت دی (يعنی دعلم په اړه خپل مسئوليت زيات ګڼه).

څلورشپيتم : دخلګوپه ناسمو کارونو کښې تقليد مکوه بلکې په غوره کارونو کښې يې تقليد کوه.

پنځه شپيتم : که دې په يوانسان کښې بدې وليدل مه يې بيانوه بلکې دخيرلټه ورته کوه په خير يې ياد کړه مګر بدې يې په دينې چاروکښې وه خلګو ته وښيه ددې لپاره چې خلګ يې تقليد ونه کړی اوځان څنې و ژغوری ځکه رسول اللهﷺ فرمايي : دفاجر انسان بدې بيان کړی ددې لپاره چې خلګ ځان څنې وژغوری .

شپږشپيتم : که دې دلوړمقام د څښتن څخه دينې نيمګړتيا وليده ورته بيان يې کړه دلوړمقام اومرتبې پروا يې مه کوه ځکه اللهﷻ دې مرسته کوونکی اومددګار دی که دې يوځل دغه کاروکړی دوی درڅخه ويرېږی هيڅوک دلاوری نسې کولای چې ستا په وړاندی اويا ستا په ښار کښې بدعة (غيرشرعی کار) ښکاره کړي وداسې کارته عوام خلګ وهڅوه ترڅوخلګ ددين په زيا ر کښې ستا تقليد وکړی.

اوه شپيتم : که دې دپاچا څخه داسې کار وليدی چې دعلم، پوهې سره برابرنه وو ورپه ګوته يې کړه په داسې حال کښې چې ته يې فرمانبردار يې ځکه دپاچا توان ستا ترتوان ډيردی اوورته ووايه په هغه څه چې ته برلاسی يې زه دې فرمانبردار يم خوځينې کړنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي دپوهي سره برابري ندي کله چي دي داکاروکړی نویو ځل بس
دی ځکه که په تکرار سره ورته ووایي ښایي درنښت دي لمنځه
ولاړسي اوددین د نقص لامل به سی (کچیري اړتیا ورته پیداسي
دداسي کسانو لخوا ترسره سي چي ستا تراثر لاندي وي نو
یویادوه ځله داکار وکړه ترڅوخلګ ستا زیار په دین کښي اوحرص
په امربالمعرف ووینی کله چي دي داکاروکړی خلګو ستا هڅي
اوزیا رولیدی او بیا دي دپاچا څخه هغه کړنه ولیده نو یوازي
کورته ورسه دیني اومذهبي خبری ورته وکړه که بدعت کوونکی
وو مناظره ورسره وکړه او که پاچا ووداللهﷻ اورسول اللهﷺ ویناوي
ورته بیان کړه که بيې ومانه خوښه که بيې ونه مانه داللهﷻ څخه
وغواړه چي دظالم څخه دي وساتي.

اته شپیتم: مرګ په یادلره د استاذانولپاره مغفرة (بخښنه) دښتن
تعالیﷻ څخه غواړه اودهغه چا لپاره (مغفرة غواړه) چي دین دي
ځیني لاسته کړی وي.

نه شپیتم: دقرآن تلاوت تل کوه.

اویایم: زیارت دقبرونو،بزرګانو اوسپېڅلو ځایونوډیرکوه.

یواویایم: دعاموخلګوسره چي په مسجدونو ،سپېڅلو ځایونو او
اوهدیرو کښي مخ سی دوی د رسول اللهﷺ اونیکوخلګوپه خوب
لیدل درته بیان کړي درست یې بوله.

دواویایم: ددین اوسمي لاري د دعوت پرته دناسموخلګوسره مه
کښینه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درواویایم : ډیرلعنت ویل او ښکنځل کول مه کوه.

څلوراویایم : مؤذن چي اذان وکړي دمسجدتللوتیاري کوه ددې لپاره چي عام خلګ ستا مخکي ولاړنسي.

پنځه اویایم:دپاچا په همسایتوب کښې سرای مه جوړوه.

شپږاویایم : که دې دهمسایه څخه (ناسم کار) ولیدی پټ ئې کړه ځکه چې داستا سره امانت دی ، اودنورو خلګوپټ احوال مه ښکاره کوه.

اوه اویایم : که څوک (په یوکارکي مشوره درڅخه وغواړي نو مشوره ورکوه څومره چې پوهیږې ځکه دغه کاردی الله ﷻ ته نژدی کوی ، زما دغه وصیت ومنه ددنیا اواخرت لپاره دي ګټه ده انشآءالله تعالی.

اته اویایم :دبخله څخه ځان وساته ځکه بخل دي دخلګوپه وړاندي رسوا کوي.

نهه اویایم : طمعه کوونکی مه اوسه مه درواغ وایه مه په خبروکښې دخلګوسره ګډیږه بلکې په ټولو کارونوکښې خپله میړانه وساته.

اتیایم : هروخت سپیني جامې اغونده.

یواتیایم : دشتمن زړه څښتن اوسه دځان له (لوري)څخه لږ حرص ښیه اولږ مینه ددنیا سره دځان شتمنی ښکاره کوه مسکنت مه ښکاره کوه که څه هم مسکین یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواتیایم : همتناکه اوسه ځکه د چا چې همت ټيټ وي مقام يې هم ټيټ وي .

درواتيايم : کله چې پرلاري ځي چپه اوراسته لوري ته مه گوره بلکې مځکي ته گوره .

څلوراتیایم : کله چې حمام ته ورسي دعاموخلگوسره په ناستي ځای اوپيسو ورکولو کښې ځان مه برابروه بلکې تردوی زياتي پيسې ورکړه ترڅوستا ميړانه ښکاره سي اودوی به دي درنښت وکړي .

پنځه اتيايم : مال ، سامان، اوجامې خپل دي اودصنعت کارونه خپله مه کوه بلکې يوباورلرونکی سړی ته يې وسپاره .

شپږ اتيايم : دخلگوڅخه (نامشروع) محصول مه اخله .[1]

اوه اتيايم : دراهم (پيسې) خپله مه تله (يعنی مه يې حسابه) بلکې پريوبل (باورلرونکي) سړی باندي باورکوه.

اته اتيايم : ددنيا سپکاوی کوه(هغه دنيا) چې دعلماؤ په آند سپکه ده ځکه الله ﷻ ته (علماء) تردنيا غوره دي .

نهه اتيايم : خپل (دنياوي)کارونه بل چاته سپاره څوپرعلم ښه بر لاسی واوسي داسې کړنه دي عزت ساتی .

([1]) ددغه محصول څخه موخه مکس دی مکس دجاهلية په وخت کې يوخاص نامشروع دود وو چې اوس له منځه تللی دی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوی یم : دلیونیانوسره خبري مه کوه مه دهغه خلگوسره خبري کوه چي دمناظرې په اصولو اودلیل نه پوهیږي اویا لته دمقام کوي (علمي فائده یې هدف نوي) بلکي د مسائلوپه بیان دي ډوبوي اوعزت دي لمنځه وړي اوستا (دعزت) پروا نکوي که څه هم په دې و پوهیږی چي ته پرحق یې .

یونوییم : کله چی داسي خلگوته ورسي چي پرتالوړوي نوپردوی ځان لوړمه بوله ترڅودوی دي لوړونه گڼي ددې لپاره چي ددوی څخه تاوان درته متوجه نسي .

دونوی یم : که په یوقوم کښي اوسیږی ترهغه په لمانځه کښي مه مخکی کیږه ترڅودوی دي دعزت په ډول مخکي نه کړي .

درونوی یم : دغرمې اوسهار وختي پرته حمام ته مه ځه اومه دعامو خلگودتفریح ځایوته ورځه .

څلورنوي یم : په کومو ځایوکښي چي پاچهان ظلم کوي مه ورځه مگرهغه وخت که ستا په نصیحت یې دظلم څخه لاس اخستی ځکه که دوی ستا په وړاندي یوناروا کړنه ترسره کړي چي ته یې دمنعي توان نه لری ستا دچوپتیا له کبله خلگ فکر کوي چي داظلم یوجائزکاردی .

پنځه نوی یم : دعلم په مجلس کښي دقهر اوغصې څخه ځان وژغوره .

شپږ نوی یم : دعامو خلگو په وړاندي قصې مه کوه ځکه قصه کوونکي ته دروا غ ویل اړین دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه نوی یم : که دي دیوعالم سره مجلس کول وغوښتل (یعني دهغه داستعداددمعلومولو په موخه) که مجلس دفقه وو خپله ورحاضرسه څومره چي دده (په استعداد) وپوهیدي بیان یې کړه که داسي نه وو نومه ورځه ددې لپاره چي خلګ ستا په ورتګ باندي دوکه نسي پر ده باندی به دیوداسي عالم ګمان وکړي چي دی هغسی نوي .

اته نوي یم : که پورتني کس ددې صلاحیت درلودی چي خلګوته مذهبي فتواوي ورکړي نوخلګوته یې بیان کړه اوکه یې صلاحیت نه درلودی نوته مه کښینه چي ستا په وړاندي درس وکړي بلکي یواعتمادي سړی ورپرېږده ترڅوتاته دده دخبرو په ډول اودعلم په اندازه معلومات درکړي .

نهه نوی یم : دذکر ومجلسوته (چي غیرمشروع وي) مه حاضرېږه همداډول هغه مجلس ته (مه ورځه) چي ستا دعزت اوسپېڅلتیا په موخه دوعظ بلنه درکړي بلکی کلی وال واستوه چی باورپرې لري اویوشاګرد ورسره واستوه .

سلم : دنکاح دخطبې ویلو چاري دخپل کلي امام ته وسپاره همدا ډول دجنازې اواخترونو دلمنځونو امامت نوموړي امام ته وسپاره اوما په نیکودعاوو کښي مه هیروه دغه نصیحت قبول کړه ستا اودټولو مسلمانانو دمصلحت په موخه دغه نصیحت درته کوم.

دامام اعظم رحمة الله علیه نصیحت د قاضی القضاة امام ابویوسف رحمة الله تعالی علیه په نامه پاي ته ورسیدی.

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام ابوحنيفة رح وصيت خپل

شاګرديوسف بن خالد رحمة الله تعالى عليه ته

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

کله چي يوسف بن خالدسمتي رح دامام ابوحنيفة (رحمة الله عليه) څخه دعلم زدکړه وکړه اوخپل ښار بصرې ته يې دتللواراده وکړه نوامام اعظم رح دتللواجازه ورکړه اوورته وي فرمايل : يووصيت دتحفې په ډول درته کوم چي دخلګوسره په ژوند کولو، دعلماؤدمرتبو په پيژندلو ، دځان په ادب کولو، ترلاس لاندی خلګوسره په ښه سلوک کولو اودعامواو خاصوخلګوسره په معامله کولو کښی ورته اړيی.

(دغه وصيت) به تاته دپوهي ښودلوپرمهال يوه داسي آله وي چي دعلم سمون اوښکلاپه راځي اودمعيوب کولو څخه يې ژغوري. پوه سه که دي دخلګوسره ګذاره بده وي ټول خلګ به دي دښمنان وي که څه هم دي ميندی اوپلرونه وي که دي دخلګوسره ګذاره ښه وي ټول به دي ميندي اوپلرونه سي (يعنی دوستان او خواخوږي به سي) که څه هم قريبان دي نوي.

يوسف بن خالد رح فرمايي : امام اعظم (رحمة الله عليه) راته وفرمايل ترهغه پوري صبر وکړه ترڅوټول وصيتونه په تفصيل سره په خپل فکردرته و کړم چي په پيژندلوسره به يې په خپل زړه کښي زما شکرګذاره سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسف رح فرمایي : کله چي دغه وخت تیرسو اودوصیت وعده یې وکړه په فارغ وخت کښي راته وفرمایل : زه ټول هغه څه تاته ښکاره کوم چي تاته وړاندي کیږي ګویا زه ستا سره مل یم کله چي بصرې ښارته ورسي هغه کسان چي زموږ مخالف دي ستالوري ته به متوجه سي که ته دخپل لوړعلم په مټ پردوی ځان لوړکړی او دخپل علم په زورددوی په وړاندی په فخرسره ویناکوی پایله به یې داوي چي ددوی سره به دناستی ولاړی او دګډ ژوند څخه به خلاص سي ته به ددوی مخالفت کوي دوی به ستا مخالفت کوي ته به ددوی سره اړیکي شکوي دوی به ستاسره اړیکي شکوي دوی به تاته بد وایي ته به دوی ته بدوایي دوی به تا بد لاری ښیی ته به دوی بدلاري ښیی ستا ولوري ته به دنامشروع لاری نسبت کوی په نتیجه کښي به دواړه بدنامه سی آخربه ددې ځایه څخه وتللوته اړسي داسي کړنه زما نه ده خوښه ځکه هغه کسان هوښیاران ندي چي ګذاره نکوی اوګذاره کولوته اړوي مګر چي الله ﷻ ورته دوتلوځای پرانیزی.

کله چي بصرې ته ورسي خلګ به دي ښه راغلاست وکړي ملاقات به دي وکړي ستاحق به وپیژني نوته دهرسړی مقام وپیژنه دشریفوخلګوعزت وکړه اودعلماؤدرنښت وکړه دسپین ږیرو احترام وکړه دځوانانوسره نرمي وکړه دعاموخلګوسره نژدې اوسه دناسموخلګوسره خواخوږي وکړه دغوره خلګوسره ملګري وکړه پاچا (آمر) په بدنامه مه یادوه دهیچا سپکاوی مکوه دچا په اندیوالی باورمه کوه ترڅوچي دي ازمویلی نوي دکم همته خسیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړي سره اشنايي مه كوه كوم شى چې په ښكاره درته ناسم ښكاره
سو مينه مه ورسره كوه . دبي عقلانوسره ازاد ژوند مه كوه
دميلمستيادعوت اوهديه مه قبلوه (يعني چې شرعي عذر موجود
وي) گذاره اوصبركوه بردباره اوسه دښواخلاقو څښتن اوسه پراخه
سينه لره نوي جامې اغونده دسوارلۍ لپاره ښه حيوان غوره كوه
خوشبويي (عطر) ډير استعمالوه خپل شخصي كارونه يوازې كوه
دخادمانو اولاس لاندې كسانولټه كوه (بيايي) تعقيبوه ددوى په
ادب اوبرابري كښي وړاندې اوسه پدې لاره كښي دنرمۍ څخه
كاراخله دډيري سزاڅخه كارمه اخله كه نه نوبي نتيجې به سي
(يعنى په خپله سزا مه وركوه چې ستاعزت ته تاوان رسوى)
پرلمونځونو باندي پايبندي كوه خوراك وركوه (يعنى سخاكوه)
څكه بخيل سړى سالار نسي جوړيداى يوپټ مشاور لره چي
دخلگوپه حالاتو دي خبروي (دخبرتياپرمهال به دبدوكارنواصلاح
وكړي) نو كله چي دي فساد وليدى داصلاح لپاره يې تلوار كوه
هركله چي په اصلاح (راوستلو) پوه سوي مينه (داصلاح سره) ډيره
سي اوعزم به دي پياوړى سى.
څوک كه ستا سره ملاقات كوي كه يې نه كوى خوته ملاقات
ورسره كوه څوک كه نيكي درسره كوي كه بدي درسره كوي خوته
نيكي ورسره كوه عفوه(بخښنه) كوه خلگوته په نيكۍ سره امر
كوه دبې گټوشيانوڅخه ليري اوسه كوم شى چې تاوان دررسوي
پريږده يې دحقوقو په برپايه كولو كښي تلواركوه كه دي
دملگروڅخه څوک ناروغه سي خپله پوښتنه پركوه او د استاذو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ذریعه یې دصحت حال معلوموه که دي دملګروڅخه څوک ورک
سي دحالاتولټه یې کوه که څوک ستا په وړاندي کښیني ته دده په
وړاندي مه کښینه که څوک ظلم درسره وکړي ته وصیله ورسره کوه
څوک چي درته راسی عزت یې کوه که څوک بد درسره وکړي ته
بخښه ورته کوه که دي څوک په بدوالفاظویادکړي ته یې په ښو
اوښائسته الفاظویادکړه که دي دملګروڅخه څوک مړسي «ستاپر
زمه یې حق وي» حق یې ورکوه که چاته غم ورسیدی تسلي ورکوه
که چاته تکلیف ورسیدی دغم شریکی، څرګندونه ورسره کوه که
چا دیوکار کولو وړاندیز درته وکړی کار ور وکړه که چا په غم
کښي دهمکاری، غوښتنه درڅخه وکړه همکاري ورسره کوه
دخلګوسره دخپلي دوستی، څرګندونه کوه څو چي ستا توان وي
هرچاته سلام اچوه که څه هم چس خلګ وي که ستا اودنورو
مجلس یوځای سو یاته دنورو سره یوځای سوي دمسائلو دبیان
لړی پیل سوه اوددوی خیړنه ستا په آند صحیح نه وه «په تلوارسره»
خپله رایه مه ښکاره کوه.
که څوک «دیومسئلي» پوښتنه درڅخه وکړی په دودیزو **الفاظو** یې
پوه کړه «یعنی په داسی ډول چي دوی په پوهیږي» وروسته نوره
وینا «خیړینیزه برخه» ورته بیان کړه چي داسي اوداسي ده که ددوی
څخه چا واوریدی «یعنی پوه سو» ستا مقام مرتبه او«دعلم» اندازه
به دي ورته معلوم سي که چا اختلاف درسره کاوه یوډول نه یوډول
پوهه ورکړه چي فکرپکښي ووهی خلګوته روښانه اوښکاره پوهه
ښیه پټ اودقیق شیان مه ورته وایه مینه دخلګوسره کوه کله کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزاق (توکی ټکالی) ورسره کوه خبري ورسره کوه څکه دغه شیان ستا دعلم لړۍ تل روانه ساتي کله کله خوراک ورسره کوه دبي کاروانسانانو څخه بي پروا اوسه دخلګو اړتیاوي پوره کوه نرمي باندی کوه ددوی پرنیمګړتیاووسترګی پټوه دسیني تنګوالی اولږ حوصله ددوی په وړاندی مه ښکاره کوه داسي اوسه لکه یو ددوی څخه دخلګوسره داسي معامله کوه لکه خپل ځان ته چي یې کوی کوم څه چي ځان ته خوښوي دوی ته هم هغه خوښوه پرخپل ځان باندي برلاسی دځان دنیمګړتیاوو دخلاصون په مټ کوه اوحالات یې څیرِه اوشر پیداکونکي کارونه پرېږده که څوک زړه درته تنګوي ته زړه مه ورته تنګوه دهغه چا خبري اوره چي ستا خبري اوري خلګ وهغه شی ته مه اړباسه چي ته یې نه یې اړکړی دخلګو په هغه حال راضي اوسه چي دوی په راضي دي ښه نیت ورته څرګندوه په کارکښي ریښتنی اوسه کبر،لویي (دځان څخه) لیره کړه دچم اودوکې څخه ځان وژغوره که څه هم دوی دوکه درسره وکړي امانت ساته که څه هم خلګ خیانت درسره وکړي په وفا کښی ټینګ اوسه په تقوی اوپرهیزګارۍ باندی منګولی لګوه دنورودینونو دښتنانوسره وړاومناسب ژوند کوه.

امام اعظم (رحمة الله علیه) خپل شاګرد ته وفرمایل که دغه وصیتونه ټینګ کړي امیدلرم چي سالم به سي بیا یې ورته وویل ستا جلاوالی مي غموي ستا پیژندنه زما دمیني ذریعه ده دلیکنو دلاری اړیکی راسره ساته اوخپلي اړتیاوی دي راته ووایه ته ماته دزوی په څیرېي اوزه تاته دپلار په څیریم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام اعظم وصیت خپل زوی حماد رحمة الله علیهما ته

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

اې زویه! الله ﷻ دي پر هدایت ثابت قدم لره (اوپه سپېڅلو کارونو کښې) دي الله ﷻ پیاوړی لره یوڅو وصیتونه درته کوم که یې یاد ولري اوپابندي پرې وکړې هیله لرم چې الله ﷻ به دي په دین اودنیا کښې نیکبخته کړي.ان شآء الله تعالی.

لومړی وصیت : تقوی غوره کړه (یعني دالله ﷻ څخه وویریږه) او خپل دبدن غړي دگناه څخه پاک ولره دالله ﷻ ټول امرونه برپایه (قائم) لره دغه ټول کارونه والله ﷻ ته دخالص عبادت په موخه دي.

دوهم : که دیوشی وپوهې ته اړیې ناپوه مه پاتیږه (یعنی دپوهی لټه یې کوه).

دریم : دهغه چاسره ژوند مه کوه چې دیني یا دنیاوي اړتیا ورته نه لري (یعنی دبې گټې سړی سره ملگري مه کوه).

څلورم : دنورو سره انصاف کوه دخپل ځان لپاره داړتیا پرته انصاف مه غواړه.

پنځم : دمسلمان اوکافردواړوسره دښمني مه کوه (یعنی هغه کافر چې دریښتنی اسلامي هیواد تابعیت یې داسلام داصولوسره ترلاسه کړی وي یاپه بل عبارت زمي وي).

شپږم : صبراوقناعت پرهغه مال اومقام کوه چې الله ﷻ درکړی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوم : (په مالي اونوروچاروکښي) خپل تدبير(کړنلاره) ښکلی لره ترڅودنورو خلګوداړتياڅخه خلاص سي .

اتم : دخلګوپه سترګوکښي ځان سپک مه ښکاره کوه.

نهم :دبې ګټو خبرو اوکاروڅخه ځان بيل کړه.

لسم : دخلګوسره چي يوځای سي لومړی سلام وراچوه غوره خبري ورسره کوه دغوره خلګوسره مينه کوه دشراچوونکو خلګو ګذاره (دلداری) کوه.

يوولسم : داللهﷻ عبادت ډيرکوه ذکراودرود پرنبيﷺ باندي ډيروايه.

دوولسم : په سيد الاستغفاربوخت اوسه چي درسول اللهﷺ ددې قول څخه عبارت دی :

اللهم انت ربی لااله انت خلقتنی وانا عبدک وانا علی عهدک ووعدک مااستطعت اعوذ بک من شرماصنعت ابوء لک بنعمتک علی وابوء بذنبی فاغفر لی فانه لايغفرالذنوب الاانت.

(دويلوګټی يې په لاندي ډول دي) که دغه پورتنی کلمې چا ماښام وويلی په داغه شپه مړسو جنت ته به داخل سي که چاسهار وويلي په داغه ورځ مړسوجنت ته به داخل سي.

دحضرت ابی درداءؓ څخه روايت دی کله چی ده ته وويل سوه چي کوردي وسوځی ده مبارک وفرمايل: نه دی سوځلی ځکه ما درسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله ﷺ ښځه اوریدلي دي چي که چا دغه (لاندینی) کلمې دورځی په لومړی برخه کی وویلی ترماښامه به مصیبت (تکلیف) نه ور ورسیږي که چا په آخر کي د ورځي وویلي ترسهاره به مصیبت نه ور ورسیږي.

(**کلمه مبارکه په لاندی ډول ده**):

اللهم انت ربی لااله الاانت علیک توکلت وانت رب العرش العظیم ماشاء الله کان وما لم یشاء لم یکن لاحول ولاقوة الابالله العلی العظیم اعلم ان الله علی کل شیئ قدیر وان الله قد احاط بکل شیئ علما اللهم انی اعوذ بک من شر نفسی ومن شرکل ذی شرومن شرکل دابة انت آخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم..

دیارلسم: هره ورځ په پابندۍ سره قرآن کریم لوله ثواب یې رسول الله ﷺ، موراوپلار، استاذانو اوټولومسلمانانوته بخښه.

څوارلسم: دملګرو (دشرخه) تردښمن ځان ډیرساته ځکه په خلګوکښي فساد ډیردی نو تر اشنای دي دښمن تاته ګټمن دی (ځکه دښمن درڅخه لیري دی اوداشنای سره لاس اوګریوان یي).

پنځلسم: پټ حالات، سره زر (یعنی مال)، کرنلاره اودتللوځای چاته مه ښیه.

شپاړسم: دهمسایه سره ښه سلوک کوه اوتکلیفونه ئی زغمه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم : داهل السنة والجماعة مذهب ټینګ ونیسه دناپوهانو اوګمراهانوڅخه لیري اوسه.

اتلسم:په ټولو کارونوکي دي نیت پاک کړه اودحلال خوارک زیاته لټه کوه.

نولسم : په پنځو حدیثونو عمل وکړه چي ما دپنځولکو حدیثونوڅخه راټول کړي دي ، لومړی حدیث دادی چي رسول اللهﷺ فرمايي : ټول عملونه په نیت پوري اړه لري هرسړی لره هغه څه دي چي نیت یې کړی وي.

دوهم حدیث دادی : رسول اللهﷺ فرمايي : ښه کارسړی لره دادی چي بې ګټې کارپریږدی.

دریم حدیث دادی : رسول اللهﷺ فرمايي : مؤمن به نسی یوستاسوڅخه تر هغه وخته پوري چي خوښ کړی خپل ورورته هغه څه چي ځان ته یې خوښوي.

څلورم حدیث دادی : رسول اللهﷺ فرمايي : حلال ښکاره دي حرام ښکاره دي ددوی په منځ کښي مشکوک شیان دي چي ډیرخلګ یې نه پیژني نوکه چا دمشکوکوشیانوڅخه ځان وساتی دخپل دین عزت اوسپېڅلتیا یې وساتل که څوک په مشکوکوشیانو کښي ولویدی په حراموکښي ولویدی لکه شپانه چي دټاکلی کرښي (دمنعي حدود) په شاوخوا کښی پسونه څروی نژدې دی چي پکښي ولویږي خبردار اوسی هرپاچا لره ټاکلی کرښي سته داللهﷻ ټاکلی کرښی (دمنعی حدود) حرام شیان دي خبراوسی په بدن کښي

(c) kerabton.com: The Digital Library

يوه ټوټه غوښه ده که اصلاح سي ټول بدن به اصلاح سي که فاسده سي ټول بدن به فاسد سي هغه زړه دی.

پنځم حديث دادی : رسول اللهﷺ فرمايي : کامل مسلمان هغه څوک دی چي دژبي اولاس (دتاوان) څخه يې خلگ په امن وي.

شلم وصيت : دصحت او جوړتياپه حال کښي (دالله ﷻ څخه) د ويري اواميد په منځ کښي اوسه (يعنی دجوړتيا پرمهال دالله ﷻ ټول امرونه سرته رسوه اودنواهيوڅخه يې ځان ژغوره) (دمرگ دراتلو پرمهال) داسي مرسه چي پرالله ﷻ دي ښه گمان وي (يعني دمغفرت اوخلاصون دي ټينگ گمان وي) اودمغفرت اوبخښني هيله دي پياوړي وي (داسی اميد) په سالم زړه کښي وي ښځکه الله ﷻ زيات بخښونکی اوزيات مهربان دی.

دامام اعظم رحمة الله عليه وصيت چی خپل زوی حماد رحمة الله عليه ته ئی کړی و، و پای ته ورسيدی.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت امام اعظم رحمة الله علیه دقضا په اړه دغه وصیت ونوح بن ابي عصمة رحمة الله علیه ته فرمایلی دی

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۞١۞

نحمده ونصلی علی رسوله الکریم

نوح بن ابي عصمة (رحمة الله علیه) فرمایي : ما دابوحنیفة رح څخه داحادیثودمعناوو زده کړي کولي ده مبارک ډیرښه تشریح اوتفسیرکاوه هم داډول ما دباریکومسائلو پوښتنه ځني کوله په عمومي ډول زماپوښتني دقضا دمسائلو او احکامو په اړه وي امام اعظم (رحمة الله علیه) (یوه ورځ دوړاندوینا په ډول) راته وفرمایل: ته به دقضا دروازه وټکوي (یعنی قاضی به سي) نوح بن ابي عصمة فرمایي : کله چي زه خپل ښار مرو ته ولاړم دلږ وخت وروسته دستي په قضا اخته سوم امام اعظم (رحة الله علیه) لا ژوندی وو نوح بن ابي عصمة وایی (دقضاداخته کیدو وروسته) مي امام اعظم (رحمة الله علیه) ته یولیک ولیکی ددغه پیښي حال مي پکښی ولیکی اوعذرمی ورته ولیکی (یعنی داچي په خپله خوښه مي قضا نه کوله بلکي ورته اړسوم) امام اعظم (رحمة الله علیه) په جواب کښي ورته ولیکل: ستا لیک راورسیدی کوم څه چي دي پکښي لیکلی وه په هغه پوه سوم ستا وغاړی ته یولوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

امانت درولویدی چي لوی، لوی خلگ ورته عاجزه دي ته داسي يې لکه غرق نودځان لپاره دوتلولارولټوه تقوی درته اړينه ده ځکه تقوی دټولوکارونوبرپايه کونکی ده دقيامت ‹دورځي د سختيو څخه› خلاصونکي ده اوساتنه دهري بلاڅخه ده اوپه تقوی سره به ‹د کار› ښه نتيجې ترلاسه کړي اللهﷻ دي مور ته دټولوکارونوښې نتيجېې رانصيب کړي اللهﷻ دي دخپلي خوښي دکارتوفيق راکړي بېشکه اللهﷻ اوريدونکی اونژدې دی . پوه سه ‹اې نوحه رح !› په بابونودقضا يوازي جيدعالم پوهيږي چي په اصولودعلم‹يعنی قرآن ، احاديثو اوپه ويناوو داصحابوکراموپوه وي اودفکر اونظرښتن وي اودتپلوتوان يې ولري . که يوه مسئله مشکله درته ښکاره سوه نودقرآن ، حديث او اجماع په لوري هڅه وکړه که دي روښانه پکښي پيدا کړه عمل په وکړه که دي پيدا نه کړه نو نظائرو‹يعنی قياس › ته يې حواله کړه ‹دآيات ،حديث ،قياس › استشهاد پرې وکړه بيا عمل په هغه لاره وکړه چي ‹پورتنيو درو› اصولوته نژدې وي او ورته والی ورسره ولري دفکر اونظر دڅښتنانو سره مشوره کوه ځکه په دوی کښی داسي څوک سته انشاءالله چي په هغه څه پوهيږي چي ته نه په پوهيږي . کله چي دوه دښمنان ‹يعنی مدعی اومدعی عليه › درته کښيناستل نو دکمزوري او زورور ، دعزتمن اوبی عزته ترمنځ په ناسته ، توجه او خبروکښي توپيرمه کوه داسي کړنه مه کوه چي دعزتمن دعزت لامله درته طمعه پيداسي اوبې عزته دبې عزتی له امله نااميده سي . کله چي مدعي اومدعي عليه ستا په وړاندي کښينی ترهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخته یې پرېږده چې په ارامه شرم اوسام ځني پورته سي بیا په نرمۍ خبري ورسره وکړه اوپه خبرویې پوه کړه اودهریوه خبري تولي اوره تلوار مه پرې کوه پري یې ږده ترهغه وخته پوري چې خپلي خبري تولي خلاصي کړي مگر که یې بې ځایه خبري وکړي منعه یې کړه (اوددغه خبرو نه اړتیا) وروښیه . دزړه تنګۍ ، قهر اوغم په حال کښي دقضا (فیصلې) مه کوه کله چې ستا دقضاحاجت اړتیا وي یاوږی یي قضا مه کوه دفکري بوختیا پرمهال قضامه کوه بلکي په داسي وخت کښي قضا وکړه چې زړه دي فارغ وي .

دقریبانو په منځ کي په تلوار سره قضا مه کوه بلکي خومجلسوته یې معطله کړه ښایي دوی په خپل منځ کښي روغه (جوړجاړی) وکړي که یې ونه کړی نوفیصله وروکړه ترهغه وخته پرهیچا فیصله مه وباسه ترخو دالزام ټول ثبوتونه یې په لاس نوي درغلي اوشاهدي ورکونکی ته تلقین (په خبروکښی ښودنه) مه ورکوه . په خپل مجلس کښي چاته اشاره مه کوه وقریبانوته هیڅ کارمه سپاره (دقضا په وخت کښي) دهیچا میلمستیا مه قبلوه ځکه چې تهمت به درباندي وویل سي (دخپلو دوستانو سره) دقضا په مجلس کښي خبری مه کوه . تقوی (ویره) دالله ﷻ څخه غوره کړه ددنیا اواخرت دټولو کارونوبسنه درته کوي الله ﷻ به سلامتیا درنصیب کړي الله ﷻ دي موږ اوتاته ښه ژوند اوښه مقام په آخرت رانصیب کړي .

دامام اعظم (رحمة الله علیه) وصیت خپل شاګرد ابوعصمه نوح بن ابی مریم (رحمة الله علیه) ته پای ته ورسیدی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامام اعظم (رحمة الله علیه) وصیت خپلو مخورو اومشهورو شاګردانوته

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿١﴾

دامام ابویوسف(رحمة الله علیه) څخه روایت دی چي موږ یوځوتنه دامام صاحب دشاګردانوڅخه دامام اعظم(رحمة الله علیه) په حضورکښي په یوه باراني ورځ کښي سره یوځای شو ددغه ملګروڅخه داؤد طائی ،عافیة الاودی ، قاسم بن معن مسعودي ، حفص بن غیاث النخعي ، وکیع بن الجراح، مالک بن مغول ، زفر بن الهذیل ، اوداسي نورکسان وه امام اعظم رح زموږ لوري ته متوجه سواو وي فرمایل: تاسوزما دزړه خوشحالي راوستونکي یاست اوزما دغم لیري کونکي یاست ماتاسوته دعلم کامل ځین (دسوارلی) اوملونه جوړکړي دي که مو خوښه سوه باندي سپاره سی (یعني فقهي مسائلي مي دربښودلی دی که موخوښه سوه عملي یې کړی اونوروته یې ورسوی) په داسي حال کي مي پرې ایښي یاست چي خلګ به ستاسوشاته ځي دالفاظو لټه به موکوي خپلي غاړي به تاسوته کښته کوي ستاسوڅخه هریودقضا صلاحیت لری په تاسوکي لس کسان دي چي قضا وکړي زه تاسوته سوال په الله ﷻ سره کوم (یعني الله ﷻ درته واسطه کوم) اوهغه لوي علم چي الله ﷻ تاسوته درکړی دی (واسطه کوم) چي د (پاچا) څخه دقضا د غوښتلودذلت څخه ځان وژغوری که په تاسوکښي د یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه دقضا غوښتنه وسوه اوپه ده کښې یوه نیمګړتیا وه چي الله ﷻ دخلګوښځه پټه کړي وه قضا نده ورته روا (اوددې لاري ښځه پیداسوی) رزق ندی ورته حلال که یې پټ حالات دښکاره حالاتوپه څیروه (یعنی پټي نیمګړتیاوی یې نه درلودي) قضا ورته روا ده (اوددې لاري ښځه په لاس ورغلي) رزق ورته حلال دی که څوک دقضا و دندي ته داړتیا له مخی مجبورسي نودځان اوخلګوترمنځ دي پرده نه ځړوی پنځه وخته دي لمونځ په جماعت سره (په مسجد) کښې اداکوی اودهرلمانځه پروخت دي (پدې ډول) ناره وکړي څوک حاجت لری ؟ (زما سره ملاقات کولای سي) اودماخستن په لمانځه کښې درې واره دغه ناره کوه بیا کورته ځه که څوک مریض سو دقضا په ځای کښې یې دکښیناستلوتوان نه درلودی دمریضی دورځوتنخوا (معاش) دی د (بیت المال ښځه) نه اخلي که امام المسلمین (آمر) چم وکړی (یعنی په بیت المال کښې یې خیانت وکړی) یائی په ظلم سره فیصله وکړه امامت یې باطل دی اوحکم یې دمنلووړندی که یې په ډاګه اوښکاره ګناه وکړه (د حد شرعی سزا ورکول باندی واجب ده) هغه نژدې قاضي دي حد باندي قائم کړي .

تمت بالخیروصیة الامام الاعظم(رحمة الله علیه) لکبارتلامیذه.

دامام اعظم (رحمة الله علیه) وصیت خپلومخورو شاګردانو ته پای ته ورسیدی .

کتبه العبدالافقرالی الله الغنی مولوی عبدالهادی (حماد)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امام اعظم رح وصیتونه

تالیف
مولانا عاشق الهی شهر بلندی

ژباړونکی
مولوی عبدالهادی (حماد)

احمد شاهی کتبخانه
کابل بازار کندهار
تیلفون: 0700321479

د تعلیم الاسلام راډیو ویب پاڼې له خوا:
www.Taleemulislam-Radio.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library